

परिशिष्ट - "ड"

प्रश्नावली - केंद्रप्रमुखांसाठी

- अ] केंद्रप्रमुखांबद्दलची सर्वसामान्य माहिती
- १] प्रश्नावली भरणा-याचे नाव -
- २] पद व कार्यालयीन पत्ता
- ३] वय
- ४] शैक्षणिक पात्रता
- ५] अनुभव
- ६] कार्यक्षेत्रातील प्राथमिक शाळांची संख्या
- ७] कार्यक्षेत्रातील एकूण प्राथमिकशिक्षकांची संख्या
- ८] जून १९९५ पासून/नेमण्कीपासून केलेली उल्लेखनिय कामे
[लेखन, संशोधन [कृती] विशेष प्रकल्प इत्यादी.]
- ब] १] केंद्र-मुख्याध्यापकाची विविध पदे निर्माण करून सध्या शासनाने शै.प्रशासनात व व्यवस्थापनात विकेंद्रीकरण केलेले आहे. या पदाचा शैक्षणिक गुणवत्ता वाढीच्या दृष्टीकोनातून कितपत उपयोग होतो हे खाली दिलेल्या उद्दिष्टांशी तुम्ही कितपत सहमत आहात, महत्वानुसार पसंतीक्रमाने द्या.
१. सक्तीच्या प्राथमिक शिक्षणाची सुविधा उपलब्ध करून देणेस मदत करणे.
२. प्रौढ नागरिकांना प्रौढ शिक्षणाची संधी उपलब्ध करून देणे.
३. प्राथमिक शाळांना वारंवार भेटी देवून मार्गदर्शन देणे.

४. शिक्षकांच्या गुणवत्ता वाढीसाठी शिबीरे उद्बोधन वर्ग घेणे.
५. प्राथमिक शाळांना साहित्य साधने मिळविण्यासाठी उपक्रम सुचवणे.
२. आपल्या केंद्रामधील उपलब्ध सुविधाबद्दल कितपत समाधान वाटते ?

१. इमारती.
२. शैक्षणिक साहित्य
३. ग्रंथालय
४. क्रिडांगण
५. शिक्षक संख्या
६. केंद्र प्रमुखाचा व्यावसायिक दर्जा
७. कामासाठी उपलब्ध वेळ
८. पुरते अर्थसहाय्य
९. समाजाचे सहकार्य
१०. अधिका-याचे मार्गदर्शन

३. १० प्राथमिक शाळांना एक केंद्रप्रमुख अशी पदे मंजूर करण्यात आली आहेत.

केंद्रप्रमुख हा शिक्षण विभागाचा पहिला पर्यवेक्षक आहे.

ग्रामीण भागात शैक्षणिक धोरणांची अंमलबजावणी करणारा शाळा व प्रशासन यामधील दुवा [समन्वयक]आहे.

- १] वरील विधानाशी आपण सहमत आहात का ?
- २] केंद्रप्रमुखाच्या कायचि स्वस्म तुमच्या मते काय असावे ?
- ३] तुमच्या पदाच्या निर्मातीमुळे विस्तार अधिका-यांच्या कामाचा तपप कमी झाला आहे काय ?

४] केंद्र प्रमुखाच्या अधिकाराचे क्षेत्र मर्यादित आहे काय?

५] पदविधर शिक्षक म्हणून काम करीत असताना व सध्याच्या पदावर काम करीत असताना आपणास कोणते नविन अनुभव मिळाले.

४] प्राथमिक शिक्षकाविषयीचे कर्तव्ये.

१. शैक्षणिक शिबिरे. चर्चासत्रे, आयोजित करणे.
२. शिक्षणक्षेत्रातील आधुनिक विचारप्रवाहाचा शिक्षकांना परिचय करून देणे.
३. शिष्यवृत्ती करिता विद्यार्थ्यांना तयार करण्यास शिक्षकांना मार्गदर्शन करणे.
४. शिक्षकांच्या अध्यापन विषयक कामाचा वाटणीस फेरफार सूचविणे.
५. आलेल्या तक्रारी अज्ञाची चौकशी करणे व त्या संबंधी अहवाल पाठविणे.
६. प्रत्येक शाळेमध्ये मार्गदर्शनपर तासिका घेणे.

प्रश्न : अ] या गटातील यादीत कोणती जादा कर्तव्ये समाविष्ट करावी असे वाटते.

ब] या गटातील कोणती कर्तव्ये वगळावीत असे वाटते.

५] कार्यालयाविषयीचे कर्तव्ये

- १] स्वतःचे दफ्तर काळजीपूर्वक ठेवणे.
- २] आपल्या केंद्रातील शाळाविषयीची सर्वकष माहितीची नोंद ठेवणे.

- ३] शाळाकडून मागविलेल्या माहितीचे संकलन करणे व खात्याकडे पाठविणे.
- ४] स्वतःकडे असलेल्या योजनासंबंधी पत्रव्यवहार करणे.

प्रश्न :- अ] गटातील यादीत कोणती कर्तव्ये जादा समाविष्ट करावीत असे आपणास वाटते.
ब] या गटातील कोणती कर्तव्ये वगळावी असे वाटते.

६] जनसंपर्काविषयककर्तव्ये .

- १] ग्रामशिक्षक समितीच्या सदस्यांच्या भेटी घेवून शालेय व्यवस्थापनाबद्दल चर्चा करणे.
- २] शिक्षक,समाज व शाळा एकत्र आणून शाळा-सुधार मोहिम कार्यानिवत करणे.
- ३] शैक्षणिक प्रदर्शन व शैक्षणिक स्पर्धा आयोजित करणे.
- ४] शाळा-समूह योजना, दत्तकशाळा योजना इ. उपक्रम कार्यानिवत करणे.
- ५] समाजशिक्षण मोहिमेस उत्तेजन देणे.
- ६] ग्रामीण वाचनालयाची तपासणी करणे व अनुदानाची शिफारस करणे.

प्रश्न : अ] या गटातील यादीत कोणती जादा कर्तव्ये समाविष्ट करावीत असे आपणास वाटते.
ब] कोणती कर्तव्ये वगळावीत असे आपणास वाटते.

- ६] जनसंपर्कविषयक कर्तव्ये.
- १] ग्रामशिक्षण समितीच्या सदस्यांच्या भेटी घेवून शालेय व्यवस्थापना बद्दल चर्चा करणे.
- २] शिक्षक,समाज व शाळा एकत्र आणून शाळा-सुधार मोहिम कार्यान्वित करणे.
- ३] शैक्षणिक प्रदर्शन व शैक्षणिक स्पर्धा आयोजित करणे.
- ४] शाळा-समूह योजना, दत्तकशाळा योजना इ. उपक्रम कार्यान्वित करणे.
- ५] समाजशिक्षण मोहिमेस उत्तेजन देणे.
- ६] ग्रामीण वाचनालयाची तपासणी करणे व अनुदानाची शिफारस करणे.

प्रश्न : अ] या गटातील यादीत कोणती जादा कर्तव्ये समाविष्ट करावीत असे आपणास वाटते.

ब] कोणती कर्तव्ये वगळावीत असे आपणास वाटते.

- ७] विस्तार अधिकारी व गट शिक्षण अधिकारी यांच्याशी आपले संबंध कसे आहेत ? [बरे, चांगले , वाईट]
- १] १० शाळांवरती एक केंद्रप्रमुख ही, व्यवस्था परिणामकारक आहे काय? परिणामकारकता वाढविण्यासाठी उपाय सुचवा.
- ८] केंद्रप्रमुखाचा विविध कामावर खर्च होणारा वेळ.
 - अ] कामाचे स्वस्म खर्च जालेल्या वेळेची टकेवारी
 - १] प्राथमिक शाळांना भेटी व मार्गदर्शन

- २] प्राथमिक शाळांची तपासणी
- ३] अनौपचारिक संस्थाना भेटी व पर्यवेक्षण [प्रीट शिक्षण केंद्रे]
- ४] प्रवास
- ५] समाजशिबिरे व संमेलने
- ६] विस्तार शिक्षणाधिकारी व विभागातील लोक प्रतिनिधी यांच्याशी चर्चा
- ७] कार्यालयीन काम
- ८] इतर
स्कूप ..
- ब] शिक्षण विभागाशी संबंधित नसणारे कोणती कामे आपणास करावी लागतात ?
- ९] केंद्रप्रमुखाच्या कार्यप्रेरणेवर परिणाम करणारे घटक :-
कार्यप्रेरणेवरपरिणाम करणारे घटक. प्रमाणे

समाधान: साधारण: असमाधान

१. वेतनश्रेणी व आर्थिक माभ
२. पदोन्नतीची संधी
३. चांगल्या कामाबद्दल गुणग्रहण
४. सेवा शाश्वती
५. प्राथमिक शिक्षकाची कामाकडे पाहण्याची वृत्ती.
६. राजकीय कार्यकल्येचे सहकार्य
७. कामाचा जादा व्याप

८. वरिष्ठाचे प्रोत्साहन
९. कनिष्ठाचे आज्ञापालन
१०. वरिष्ठाचे मार्गदर्शन
११. ग्रामशिक्षण समितीचे सहकार्य
१२. मुख्याध्यापकाचे सहकार्य
१३. तालुका मास्तरचे सहकार्य
१४. माध्यमिक शाळाचे सहकार्य
१५. प्रशिक्षण

१०. सधस्थितीतील प्रशासन पध्दतीतील उपिवा सांगून
उपाय सुचवा ?